

YÖNETMELİK

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında:

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMLERİ İLE ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK**BİRİNCİ BÖLÜM****Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar****Amaç**

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde görevlendirilecek işyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının nitelikleri, sayısı, işe alınmaları, görev, yetki ve sorumlulukları, çalışma şartları, eğitimleri ve belgelendirilmeleri, görevlerini nasıl yürütecekleri, işyerinde kurulacak işyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin nitelikleri, yetkilendirilmesi, bu birimlerde bulunması gereken personel, araç, gereç ve teçhizat, görevlendirilecek personelin eğitim ve nitelikleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında yer alan;

a) İşyeri sağlık ve güvenlik biriminin oluşturulması veya işyeri dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alınması ile işyeri hekimi ve gereğinde diğer personelin görevlendirilmesi bakımından devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırılan işyerlerini,

b) İş güvenliği uzmanı mühendis veya teknik elemanın görevlendirilmesi bakımından sanayiden sayılan işlerin yapıldığı ve devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırılan işyerlerini,

kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 4857 sayılı İş Kanununun 81 inci maddesi ile 9/1/1985 tarihli ve 3146 sayılı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin (r) bendi ve 12 nci maddesinin (k) ve (l) bentlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen:

a) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,

b) Eğiticinin eğitimi belgesi: Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve 5580 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununun yetkilendirdiği kuruluşlar tarafından verilen eğiticilerin eğitimi belgesini,

c) Eğitim kurumları: Kuruluş kanunlarında işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini verme yetkisi bulunan kurum ve kuruluşları, üniversiteleri ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve özel hukuk tüzel kişilerini,

ç) Genel Müdürlük: İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünü,

d) İş güvenliği uzmanı: İş sağlığı ve güvenliği konularında görev yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen mühendis veya teknik elemanı,

e) İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği konularında görev yapmak üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen hekimi,

f) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi: İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütmek üzere kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan birimi,

g) İlgilyardımcı: 22/5/2002 tarihli ve 24762 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İlgilyardımcı Yönetmeliğine göre ilkyardımcı sertifikası almış kişiyi,

ğ) Ortak sağlık ve güvenlik birimi: Bir veya birden fazla işyerine iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini vermek üzere işyeri dışında kurulan, gerekli donanım ve personele sahip olan ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşlarını ve özel hukuk tüzel kişilerini,

h) Tehlike sınıfı: İşyerinin iş sağlığı ve güvenliği açısından, yapılan işin özelliği, kullanılan veya ortaya çıkan maddeler, iş ekipmanları, üretim yöntem ve şekilleri, çalışma ortam ve şartları ile ilgili hususlar dikkate alınarak Tehlike Sınıfı Belirleme Komisyonu tarafından belirlenen tehlike grubunu,

ı) Teknik eleman: Üniversitelerin fizik ve kimya bölümlerinden lisans düzeyinde mezun olanlar ile teknik öğretmenler ve iş sağlığı ve güvenliği bölümü mezunlarını

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Hak ve Yükümlülükler

İşverenlerin yükümlülükleri

MADDE 5 – (1) İşverenler, işyerlerinde, sağlıklı ve güvenli çalışma ortamını sağlamak amacıyla; iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerini belirlemek, almak, uygulanmasını izlemek, denetlemek ve geliştirmek, iş kazası ve meslek hastalıklarını önlemek, işçilere ilkyardım ve acil müdahale ile önleyici ve koruyucu sağlık ve güvenlik hizmetlerini vermekle yükümlüdür.

(2) İşverenler, devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırdıkları işyerlerinde bu hizmeti vermek için, işyeri sağlık ve güvenlik birimi oluşturmakla ve bir veya birden fazla işyeri hekimi ile gereğinde diğer personeli ve sanayiden sayılan işlerde bir veya birden fazla iş güvenliği uzmanını görevlendirmekle yükümlüdürler. İşverenler, bu yükümlülüklerini, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını işyeri dışında kurulu ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden alarak da yerine getirebilirler.

(3) İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerinin yürütülmesinden işveren sorumludur. Ortak sağlık ve güvenlik biriminden hizmet alınması işverenin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. İşçilerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki yükümlülükleri, işverenin sorumluluğunu etkilemez.

(4) İşveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi personelinin işbirliği içinde çalışmalarını sağlar.

(5) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili sorumlulukları çerçevesinde, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin görevlerini yürütmesi için gerekli bilgileri bu birimlere aktarır.

(6) İşveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personelinin işyerinde iş sağlığı ve güvenliği hizmeti ile ilgili görevlerini etkin bir şekilde yerine getirmesi hususunda gerekli kolaylığı sağlamak, planlama ve düzenleme yapılmasına imkan vermekle yükümlüdür.

(7) İşveren, sağlık ve güvenlikle ilgili konularda işçilerin görüşlerini alır ve katılımlarını sağlar.

(8) İşveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminde görev yapan personelin adı, soyadı, çalışma saatleri ile yetki ve sorumlulukları konusunda işçileri bilgilendirir.

(9) İşyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanının, noter tarafından onaylanmış bir deftere yazdıkları iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tedbir ve tavsiyelerinin yerine getirilmemesinin sonuçlarından işveren sorumludur. Bu defterin, istenmesi halinde, işyerini teftişe yetkili iş müfettişlerine gösterilmesi zorunludur.

(10) İşveren, işyeri hekimi ile iş güvenliği uzmanlarına bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirebilmeleri için, 31 ve 36 ncı maddelerde belirtilen sürelerden az olmamak kaydı ile yeterli çalışma süresini sağlar.

(11) İşveren, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin, başka bir işyerinden kendi işyerine çalışmak üzere gelen işçilerin sağlık bilgilerine ulaşabilmesini sağlar.

(12) İşveren, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı doğrultusunda, kayıt ve bildirim yükümlülüklerini işyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik birimi ile işbirliği içerisinde gerçekleştirir.

(13) İşveren, işçilerin kişisel sağlık dosyalarını işten ayrılma tarihinden itibaren 10 yıl süreyle saklamak zorundadır. İşyeri ortam faktörlerinden kaynaklanan hastalıkların yükümlülük süresi bu süreyi aşan işyerlerinde, evrakların saklanması hastalıkların yükümlülük süresine göre uzar. İşçinin işyerinden ayrılarak başka bir işyerinde çalışmaya başlaması halinde, yeni işveren işçinin kişisel sağlık dosyasını ister, önceki işveren de dosyanın bir örneğini onaylayarak gönderir.

İşçilerin hak ve yükümlülükleri

MADDE 6 – (1) İşçiler, işyerinde kendi sağlık ve güvenliğini etkileyebilecek noksanlık ve tehlikeleri, iş sağlığı ve güvenliği kuruluna, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise, işveren veya işveren vekiline bildirerek durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir.

(2) İşçiler, işverene karşı yükümlülükleri saklı kalmak şartıyla işyerinde sağlık ve güvenliğin korunması ve geliştirilmesi için;

a) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin yapacağı çalışmalara destek sağlamak, sağlık muayeneleri, bilgilendirme ve eğitim programlarına katılmak ve gerekli durumlarda işbirliği yapmakla,

b) Kendilerinin ve başkalarının sağlığı ve güvenliği açısından, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi tarafından verilecek talimatlara uymakla yükümlüdürler.

(3) İşçiler veya temsilcileri, iş sağlığı ve güvenliği konularına ilişkin çalışmalara katılırlar.

(4) Sağlık gözetimi yapılacak işçi, sağlık gözetimi sırasında yürütülecek hizmetlerin amaç ve usulleri hususunda önceden haberdar edilir ve sağlık gözetimi sonucunda elde edilen verilerin kullanılması ile ilgili bilgilendirilir.

(5) İşçiler veya temsilcileri, mesleki sağlıkla ilgili şüpheli bir durum mevcut olduğunda sağlık gözetimi isteme hakkına sahiptir.

İşçilere hizmetin ücretsiz verilmesi

MADDE 7 – (1) İşçilere verilecek iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ve ilgili eğitimler işçilere mali yük getirmeyecek şekilde ve dinlenme süreleri dışında düzenlenir. Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin Kuruluşu ve Nitelikleri

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi

MADDE 8 – (1) Devamlı olarak en az 50 işçi çalıştırılan işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yerine getirmek üzere işyeri sağlık ve güvenlik birimi kurulur. İşyeri sağlık ve güvenlik birimi; en az bir işyeri hekimi ile sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde en az bir iş güvenliği uzmanından ve yapılacak çalışmalara yardımcı olmak için gerektiğinde diğer personelden oluşur. Bu yükümlülük, Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmetin tamamı veya bir kısmı alınarak da yerine getirilebilir.

(2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi; önleyici ve koruyucu hizmetleri, işyerinin yer aldığı tehlike sınıfına ve işçi sayısına göre, 31 ve 36 ncı maddelerde belirtilen sürelerden az olmamak kaydı ile yürütür.

Ortak sağlık ve güvenlik birimi

MADDE 9 – (1) Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kurucusunun veya kurucu ortaklarından en az birinin işyeri hekimi veya (A) sınıfı iş güvenliği uzmanı olması zorunludur. Bu kurucular, birden fazla ortak sağlık ve güvenlik biriminde kurucu olamazlar.

(2) Ortak sağlık ve güvenlik biriminin kurulabilmesi için, bu birimlerde tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan en az bir işyeri hekimi ve bir iş güvenliği uzmanı istihdam edilir. Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin kurucusunun veya kurucu ortaklarından birinin işyeri hekimi olması halinde işyeri hekimi çalıştırma yükümlülüğü, iş güvenliği uzmanı olması halinde ise iş güvenliği uzmanı çalıştırma yükümlülüğü aranmaz.

(3) Ortak sağlık ve güvenlik birimi; önleyici ve koruyucu hizmetleri, işyerinin yer aldığı tehlike sınıfına ve işçi sayısına göre, 31 ve 36 ncı maddelerde belirtilen sürelerden az olmamak kaydı ile yürütür.

(4) İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin etkin yürütülmesi amacıyla, hizmet verilen işyerine zorunlu haller dışında, aynı işyeri hekiminin, iş güvenliği uzmanının ve diğer personelin hizmet vermesi sağlanır.

Görevlendirilecek diğer personel

MADDE 10 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimleri ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde, gereğinde iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili diğer personel görevlendirilebilir.

Bina ve donanım

MADDE 11 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülebilmesine ve çalışacak personel sayısına yetecek büyüklükte, kolay ulaşılabilir, tercihen tek katlı bir binada veya kurulacağı binanın giriş katında olmalıdır. İşyeri sağlık ve güvenlik birimleri, muayene, ilkyardım ve acil müdahale yapılabileceği en az bir oda, bir iş güvenliği uzmanı odası ile bekleme yeri, ortak sağlık ve güvenlik birimleri ise, en az bir muayene odası, bir ilkyardım ve acil müdahale odası, bir iş güvenliği uzmanı odası ile bekleme yerinden oluşur.

(2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, 10/2/2004 tarihli ve 25369 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşyeri Bina ve Eklentilerinde Alınacak Sağlık ve Güvenlik Önlemlerine İlişkin Yönetmelikte belirtilen nitelikte olmalıdır. İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, Ek-1'de belirtilen araç ve gereçler ile donatılır.

(3) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi kurulması zorunlu olan işyerlerinden;

a) Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' e kadar işçi çalıştırılan işyerlerinde, tehlikeli sınıfta yer alan ve 750' ye kadar işçi çalıştırılan işyerlerinde ve çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500' e kadar işçi çalıştırılan işyerlerinde, işverenlerin, sağlık ve güvenlik hizmeti verme yükümlülüklerinin tamamını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet almak suretiyle yerine getirmeleri durumunda, işyerlerinde bir ilkyardım ve acil müdahale odası ve İlkyardım Yönetmeliğinde belirtilen sayıda ilkyardımcı olması kaydıyla bina ve donanım şartı aranmaz.

b) Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' in üzerinde (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde, tehlikeli sınıfta yer alan ve 750' nin üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde ve çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500' ün üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde işyeri sağlık ve güvenlik biriminin bina ve donanımı kurulması ve tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan işyeri hekimi istihdamı ile sanayiden sayılan işlerde tam süreli iş sözleşmesiyle çalışan iş güvenliği uzmanı istihdamı zorunludur.

İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin devredilememesi

MADDE 12 – (1) Ortak sağlık ve güvenlik birimleri, işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı hizmetlerinin yerine getirilmesini başka bir ortak sağlık ve güvenlik birimine devredemezler.

Tedavi hizmetleri

MADDE 13 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimlerinde yerine getirilecek iş sağlığı hizmetleri dışında kalan birinci basamak tedavi hizmetleri ile ilgili usul ve esaslar, Bakanlık ve Sağlık Bakanlığı tarafından çıkarılacak tebliğe göre Sosyal Güvenlik Kurumu ve işveren arasında yapılacak protokol ile düzenlenir.

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin başvuru işlemleri

MADDE 14 – (1) Kurulacak olan ortak sağlık ve güvenlik birimleri, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgi ve belgelerle birlikte bir yazı ile başvururlar:

- a) Ortak sağlık ve güvenlik biriminin unvanını, sahibini veya sahiplerini, faaliyet göstereceği adresi ve iletişim bilgilerini belirten ve yetki belgesi talep eden başvuru yazısı,
- b) Ticari şirketler için Ticaret Sicil Gazetesinin tasdikli örneği,
- c) Vakıf veya dernekler için senet veya tüzüklerinin tasdikli örneği,
- ç) Ortak sağlık ve güvenlik biriminin kurucusunun veya kurucu ortaklarından en az birinin işyeri hekimliği veya iş güvenliği uzmanlığı belgelerinin tasdikli örneği,
- d) Kamu kurum ve kuruluşlarında kurulacak ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yöneticilerinin en az birinin işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olması gerekir.
- e) Faaliyet gösterilecek yer kiralık ise en az beş yıl süreli kira sözleşmesinin tasdikli örneği,
- f) Faaliyet gösterilecek yer, ortak sağlık ve güvenlik birimine veya kurucularından birine ait ise tapu senedinin tasdikli örneği,
- g) Faaliyet gösterilecek yerin intifa hakkına sahip ise ilgili tapu sicil müdürlüğünden alınacak belge,
- ğ) Faaliyet gösterilecek yerin bütün bölümlerini ihtiva eden 1/200 ölçekli plan,
- h) Tapu kütüğünde mesken olarak kayıtlı bir ana gayrimenkulün bağımsız bölümlerinde ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin faaliyet gösterebileceğine dair kat malikleri kurulunun oybirliğiyle aldığı kararın tasdikli örneği,
- ı) İlgili mevzuata göre, yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığına dair yetkili merciler tarafından verilen belge.

(2) Kamu kurum ve kuruluşları için, yalnızca birinci fıkranın (a), (d) ve (ı) bentlerinde belirtilen belgeler istenir.

(3) Birinci fıkra uyarınca, ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden istenen belgelerin aslı ile birlikte bir örneğinin getirilmesi halinde Genel Müdürlükçe tasdiki yapılır.

Ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yetkilendirilmesi

MADDE 15 – (1) Ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından hazırlanan başvuru dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenir, eksiklikleri var ise, kurulacak olan ortak sağlık ve güvenlik birimlerine yazılı olarak bildirilir. Yapılan inceleme sonucunda, bu Yönetmelikte belirtilen şartları taşımaları halinde, başvuru dosyasında belirtilen adrese münhasıran, Genel Müdürlük tarafından ilgililere, Ek-9'da belirtilen örneğine uygun ortak sağlık ve güvenlik birimi yetki belgesi düzenlenir. Başka bir adreste şube açıldığı takdirde, aynı usul ve esaslar dahilinde, 9 uncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen şartlar hariç, diğer şartların yerine getirilmesi kaydıyla şube için de yetki belgesi düzenlenir. Bu belgelerin, ortak sağlık ve güvenlik birimleri tarafından üç yılda bir Genel Müdürlüğe vize ettirilmesi zorunludur.

(2) Bu Yönetmelik kapsamında faaliyet gösterecek olan ortak sağlık ve güvenlik birimleri, ortak sağlık ve güvenlik birimi yetki belgesini almadıkça faaliyetlerine başlayamazlar.

Uyulması zorunlu hususlar

MADDE 16 – (1) Ortak sağlık ve güvenlik birimleri, aşağıda belirtilen hususlara uymak zorundadırlar:

- a) İsim ve unvanlar Türkçe olarak tescil ettirilir ve tabelalarında sadece yetki belgesinde belirtilen isim ve unvanlar yazılır,
- b) Bünyesinde olmayan faaliyetler ve fiyatlar konusunda reklam yapılamaz,
- c) Tabela veya basılı evraklarında, başka bir unvan veya mevcut unvanlarının yabancı dildeki karşılıkları kullanılamaz,
- ç) Özel kuruluşlar tarafından, Kamu kurum ve kuruluşlarına ait olan isimler, yanlış algılama ve haksız rekabetin önlenmesi amacıyla, ticari isim olarak kullanılamaz.

Yetki belgesinin iptali

MADDE 17 – (1) Bu Yönetmelik'in, 9, 11, 12, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 ve 26 ncı maddelerinde belirtilen hükümlerine aykırı hareket eden ortak sağlık ve güvenlik birimlerinin yetki belgeleri Genel Müdürlük tarafından iptal edilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin
Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları

Görevleri

MADDE 18 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı oluşturmak üzere işin normal akışını aksatmamak şartıyla ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak amacıyla;

- a) İşçilerin sağlık gözetimi,
- b) Çalışma ortamının gözetimi,
- c) Eğitim, danışmanlık ve bilgilendirme,
- ç) İlk yardım ve acil müdahale,
- d) Kayıt ve istatistik,

görevleri ile benzeri diğer görevleri yerine getirmekle yükümlüdür.

İşçilerin sağlık gözetimi

MADDE 19 – (1) İşçilerin sağlık gözetimi, işçilerin sağlığını korumak ve geliştirmek amacı ile işçilere verilecek her türlü sağlık hizmetini kapsar.

(2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, birinci fıkra kapsamındaki görevlerini yürütürken 32 nci maddede sayılan hususları yerine getirir.

Çalışma ortamının gözetimi

MADDE 20 – (1) Çalışma ortamının gözetimi, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik biriminin işyerinde sağlık ve güvenlik tehlikelerine karşı yürüteceği her türlü önleyici ve düzeltici faaliyeti kapsar.

(2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, birinci fıkra kapsamındaki görevlerini yürütürken 37 nci maddede sayılan hususları yerine getirir.

Eğitim, danışmanlık ve bilgilendirme

MADDE 21 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi; işçilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini ve bilgilendirilmelerini sağlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili her türlü konuda danışmanlık yapar.

İlk yardım ve acil müdahale

MADDE 22 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi;

a) İşyerinde kaza, yangın, doğal afet ve bunun gibi acil müdahale gerektiren durumları belirler. Acil durum planının hazırlanmasını, ilkyardım ve acil müdahale bakımından yapılması gerekenleri ve uygulamaları organize eder, yürütür ve ilgili diğer birim, kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapar.

b) İşyerinde, ilkyardımcı olarak görevlendirilecek kişilerin gerekli eğitimleri almasını sağlayacak organizasyonu yapar.

(2) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi, işyerindeki çalışma süresince açık bulundurulur. Bu süre içerisinde, yeterli sayıda ilkyardımcı görevlendirilir.

(3) İş sağlığı ve güvenliği hizmetinin ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden sağlanması, işyerlerinde İlk Yardım Yönetmeliğine göre yeterli sayıda ilkyardımcı bulundurulması zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

Kayıt ve istatistik

MADDE 23 – (1) İşçilerin sağlık gözetimine ve çalışma ortamının gözetimine ait bütün bilgiler, işyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik birimince kayıt altına alınır ve belgeler 10 yıl süreyle saklanır.

(2) İşçilerin sağlığının çalışma şartlarından etkilenip etkilenmediğinin belirlenmesinde; işe giriş ve periyodik sağlık kontrolleri, hastalık ve sağlık sorunları ile ilgili yapılan başvuruların günlük ve aylık kayıtları ile iş kazaları ve meslek hastalıkları, işe devamsızlık, zararlı ve tehlikeli madde kayıtları kullanılır.

(3) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, işçilerin sağlık bilgileri, yaptıkları işler ve çalıştıkları ortamdaki maruziyet bilgileri ile bu maruziyetlerin değerlendirme sonuçlarının, işyerindeki kişisel sağlık dosyalarında, gizlilik ilkesine uyularak saklanmasını sağlar.

(4) İşveren, işçiler ve temsilcileri ile varsa iş sağlığı ve güvenliği kurulunun, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili kayıt ve istatistiklere ulaşabilmesini sağlar.

(5) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimleri, işyerinde meydana gelen bütün iş kazalarını ve meslek hastalıklarını kaydeder ve bunlarla ilgili rapor hazırlar, iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili kayıt ve takip işlemlerinde Ek-2'de belirtilen örnek formları kullanır, iş kazaları ve meslek hastalıklarının kayıtlarını değerlendirerek kaynaklarını belirler ve bunlara yönelik tedbirleri geliştirir.

Yıllık çalışma planı

MADDE 24 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, yürütülecek hizmetler ile ilgili olarak yıllık çalışma planı hazırlar ve hazırlanan plan işveren tarafından onaylanır. Onaylanan plan işyerinde ilan edilir. Bir nüshası işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimince kayıt altına alınır.

Yıllık değerlendirme raporu

MADDE 25 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi, işyerindeki sağlık gözetimi ve çalışma ortamının gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydeder ve Ek-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporu hazırlayarak işverene, iş sağlığı ve güvenliği kuruluna ve Genel Müdürlüğe gönderir. Genel Müdürlüğe gönderilen yıllık değerlendirme raporu, yazılı olarak ve elektronik ortamda iletilir. Bu bilgiler, Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğüne, Genel Müdürlük tarafından elektronik ortamda bildirilir.

Görevlendirme belgesi ve sözleşme

MADDE 26 – (1) İşveren, işyeri sağlık ve güvenlik biriminde görev alacak ve bu Yönetmelikte belirtilen niteliklere sahip işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer personelin görevlerini yerine getirmeleri hususunda bir görevlendirme belgesi düzenler. Bu hizmetlerin tamamının veya bir kısmının ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden alınması durumunda taraflarca sözleşme yapılır. Görevlendirme belgesi veya sözleşme üç nüsha düzenlenir. Düzenlenen nüshalardan biri işverende, biri işyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik biriminde kalır, diğer nüsha ise Genel Müdürlüğe gönderilir. Sözleşmeler, Ek-4, Ek-5 ve Ek-6'daki örneklerine uygun olarak düzenlenir.

(2) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili görevini yerine getirdiği süre içerisinde iş güvenliği uzmanına başka görev verilemez.

(3) Ek-4, Ek-5 ve Ek-6' daki sözleşmelerin feshi halinde, bu durum taraflarca üç iş günü içinde Genel Müdürlüğe bildirilir.

(4) Ortak sağlık ve güvenlik birimlerindeki personel değişiklikleri üç iş günü içinde Ek-8' deki form doldurularak Genel Müdürlüğe bildirilir.

Mesleki bağımsızlık

MADDE 27 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personelinin mesleki bağımsızlığı korunur. İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, işveren tarafından görevini yapmaktan alıkonulamaz. İşveren, bu personelin malzemeler, ürünler, maddeler ve işin yapılışı ile ilgili bilgilere ulaşmasını sağlar.

Gizlilik ilkesi

MADDE 28 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, işyerinin teknik ve idari bilgileri ile işçilere ait tıbbi bilgileri gizli tutmakla yükümlüdür.

İşbirliği ilkesi

MADDE 29 – (1) İşyeri sağlık ve güvenlik birimi veya ortak sağlık ve güvenlik birimi personeli, görevlerinin yürütümünde ve iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında öngörülen tedbirlerin uygulanmasında, işbirliği ve koordinasyon içinde çalışır.

(2) Ayrıca, işyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimi;

a) İşverenle,

b) İşyeri bünyesindeki bütün üretim birimleri veya diğer bölüm çalışanları ile,

c) İşletmede iş sağlığı ve güvenliği işçi temsilcisi ile,

d) Sanayiden sayılan işlerin yapıldığı işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği kurulu ile,

işbirliği yapar.

BEŞİNCİ BÖLÜM

İşyeri Hekimlerinin Nitelikleri, Görev, Yetki ve Yükümlülükleri ile Çalışma Usul ve Esasları

İşyeri hekimlerinin nitelikleri

MADDE 30 – (1) İşyeri hekimi olarak görevlendirilecek hekimler, eğitim kurumları tarafından düzenlenen işyeri hekimliği eğitim programlarına katılmak ve eğitim sonunda Genel Müdürlükçe yaptırılacak sınavda başarılı olmak zorundadır.

İşyeri hekimlerinin çalışma süreleri

MADDE 31 – (1) İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:

a) Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda en az 12 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için on işçi başına yılda en az 30 dakika,

b) Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda en az 24 saat, buna ilave olarak işe giriş ve periyodik muayeneleri ile eğitim için on işçi başına yılda en az 60 dakika,

c) Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; sağlık gözetimi için ayda en az 36 saat, buna ilave olarak işe giriş

ve periyodik muayeneleri ile eğitim için on işçi başına yılda en az 90 dakika.

(2) Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' in üzerinde (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir işyeri hekimi ile birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

(3) Tehlikeli sınıfta yer alan ve 750'nin üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir işyeri hekimi ile birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

(4) Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500'ün üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir işyeri hekimi ile birinci fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar işyeri hekimi eklenir.

İşyeri hekimlerinin görevleri

MADDE 32 – (1) İşyeri hekimleri, iş sağlığı hizmetleri kapsamında aşağıdaki görevleri yapmakla yükümlüdür:

- a) İşle ilişkisi bakımından, gece postaları da dahil olmak üzere işçilerin sağlık gözetimini yapmak,
- b) İşyerlerinde sağlığa zararlı riskleri tanımlamak ve değerlendirmek,
- c) Birden fazla madde veya etkene aynı anda maruz kalınması durumunda, ortaya çıkabilecek sağlık tehlikelerini iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında değerlendirmek,
- ç) İşçilerin işe girişlerinde sağlık muayenelerini yaparak işe uygun olduklarını belirten sağlık raporunu hazırlamak,
- d) Yapılan işin özelliğine göre, işin devamı süresince işçilerin periyodik sağlık muayenelerini iş sağlığı ve güvenliği mevzuatında belirtilen aralıklarla yapmak,
- e) İşçilerin işe giriş ve periyodik muayenelerini Ek-7'de verilen örneğine uygun olarak yapmak,
- f) 15/6/2004 tarihli ve 25493 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ağır ve Tehlikeli İşler Yönetmeliğinde belirtilen ağır ve tehlikeli işlerde çalışan işçilerin işe giriş ve periyodik sağlık muayenelerini, aynı Yönetmeliğin Ek-2'sinde yer alan Ağır ve Tehlikeli İşlerde Çalışacaklara Ait İşe Giriş/Periyodik Muayene Formu örneğine göre yapmak,
- g) Sağlık sorunları nedeniyle işe gelememe ve işyerinde olabilecek sağlık tehlikeleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmek,
- ğ) Sağlık sorunları nedeniyle üç haftadan daha uzun süreli işten uzaklaşmalarda veya meslek hastalıkları, iş kazaları nedeniyle ya da sık tekrarlanan işten uzaklaşmalarda işe dönüş muayenesi yapmak,
- h) İşçinin işe girişinde ve iş değişikliğinde, işe uyumunun belirlenmesi amacıyla yapılan sağlık muayenesi sonucunda düzenlenen raporda, çalıştırılacağı işler ve çalışma şartlarını belirtmek, rapor sonucunu işveren ve işçiye yazılı olarak bildirmek,
- ı) Herhangi bir kaza, hastalık veya periyodik muayene sonrasında eski işinde çalışması sakıncalı bulunan işçinin, mevcut sağlık durumuna uygun bir işte çalıştırılmasını tavsiye etmek,
- i) Özürlü ve eski hükümlülerin işe alınmaları, işyerinde oluşan bir kaza veya hastalık sonrasında geçici ya da kalıcı iş göremezliği olanların işe başlamaları, uygun işe yerleştirilmeleri için gerekli sağlık muayenelerini yaparak rapor hazırlamak ve işlerine uyumlarını sağlamak,
- j) Gebe veya emziren kadınları, on sekiz yaşından küçükleri, iki yaşından küçük çocuğu olan anneleri, meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olanları, kronik hastalığı olanları, yaşlıları, malul ve özürlüleri, alkol, ilaç ve uyuşturucu bağımlılığı olanları, birden fazla iş kazası geçirmiş olanlar gibi özelliği olan işçileri; yakın takip ve koruma altına almak, bilgilendirilmelerine özel önem vermek, yapılacak risk değerlendirmesinde özel olarak dikkate almak,
- k) Gerekli laboratuvar tetkiklerini, radyolojik tetkik ve muayeneleri yaptırmak,
- l) Bulaşıcı hastalıkların kontrolünü sağlayarak yayılmasını önleme ve aşılama çalışmaları yapmak, portör muayenelerini yaptırmak,
- m) İşyerinin genel hijyen şartlarını sürekli izleyerek ve denetleyerek işyerindeki bütün birimlerin işçilerin sağlığını koruyup geliştirecek biçimde düzenlenmesi, işçiye sağlıklı bir ortamda ve yürütülen işin gerektirdiği kaloriyi karşılayacak nitelikte yemek verilmesi, içme suyu imkanı sağlanması, soyunma odaları, banyo, lavabo ve tuvaletlerin bakımlı ve temiz olması ve genel temizlik donanımının temin edilmesi ve sürdürülmesi, mevcutsa yatakhanelerin sağlığa uygunluğunun sağlanması konularında tavsiyelerde bulunmak ve uygulamaların takibini yapmak,
- n) İşyerinde mevcutsa kreş ve çocuk bakım yurdu ile emzirme odalarının sağlık şartlarını kontrol etmek, sağlık şartlarına uygunluğunun sağlanması için tavsiyelerde bulunmak ve uygulamaların takibini yapmak,
- o) İşin işçiye uygunluğunun sağlanmasını tavsiye etmek,
- ö) Meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olan ve iş kazası geçiren işçileri izlemek ve bunların kontrolünü yapmak, meslek hastalıkları tanısında yetkili hastaneler ile işbirliği içinde çalışmak,
- p) İş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına yakalanan işçilerin rehabilitasyonu konusunda işyerindeki ilgili birimlerle işbirliği içinde çalışmak,
- r) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevcut durum, sorunların tespiti, bunların çözümü için etkin metodların geliştirilmesi, öncelikler ve sonuçların değerlendirilmesi amacıyla belirli aralıklarla incelemeler yapmak,
- s) Çalışma ortamının gözetimi ile ilgili olarak gerektiğinde ölçümler yapılmasını sağlayarak alınan sonuçların işçilerin sağlığı yönünden değerlendirmesini yapmak,

- s) İşyerinde varsa iş sağlığı ve güvenliği kuruluna katılarak çalışma ortamı ve işçilerin sağlık gözetimi ile ilgili gerekli açıklamalarda bulunmak, danışmanlık yapmak ve kurulda alınan kararların uygulanmasını izlemek,
- t) Yürütülecek her türlü sağlık gözetim faaliyetleri sonucunda elde edilen verilerin kullanılması ile ilgili olarak işçileri ve temsilcilerini bilgilendirmek ve onların rızasını almak,
- u) İşçileri, işiyle ilgili sağlık tehlikeleri, yapılan sağlık muayenesinin sonuçları ve bunların değerlendirilmesi konusunda yeterli ve uygun şekilde bilgilendirmek,
- ü) İşçilerin, zamanlarını etkin ve verimli biçimde değerlendirmeleri amacıyla eğitici, kültürel ve sportif etkinliklerle zenginleştirilmiş dinlenme imkanı sağlamak için tavsiyelerde bulunmak,
- v) İşyerinde ilkyardım ve acil müdahale hizmetlerinin organizasyonunu yapmak, ilgili personelin eğitiminin sağlanması çalışmalarını yürütmek,
- y) İş ile işçinin uyumunu sağlamak için; iş usullerinin işçilerin fiziksel ve zihinsel kapasitelerine uyarlanması, işçilerin sağlığının yapılan iş ve işlemler ile çalışma ortamındaki çeşitli stres faktörlerinden olumsuz yönde etkilenmesi ihtimaline karşı inceleme ve araştırmalar yapmak,
- z) İş kazaları ve meslek hastalıklarının analizine katılmak, meslek hastalığı tanısı veya şüphesi olanların bulunduğu ortamlarda çalışan işçilerle ilgili inceleme yapmak,
- aa) Yeni teçhizatın sağlık açısından değerlendirilmesi ve test edilmesi gibi iş uygulamalarının iyileştirilmesine yönelik programların geliştirilmesi çalışmalarına katılmak,
- bb) Yıllık çalışma planını, varsa iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak hazırlamak,
- cc) İşyerindeki sağlık gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek ve Ek-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporunu, varsa iş güvenliği uzmanı ile işbirliği yaparak hazırlamak,
- çç) İş sağlığı, hijyen ve ergonomi alanlarında bilgi ve eğitimin verilmesi için ilgili taraflarla işbirliği yapmak,
- dd) İş sağlığı, hijyen ve ergonomi ile kişisel koruyucu donanımlar ve toplu koruma yöntemleri konularında tavsiyelerde bulunmak,
- ee) İşyeri yöneticilerine, iş sağlığı ve güvenliği kurulu üyelerine, işçilere ve temsilcilerine genel sağlık konularında eğitim vermek ve bu eğitimlerin sürekliliğini sağlamak,
- ff) İşçilere, bağımlılık yapan maddelerin, özellikle tütün ve tütün mamullerinin, kullanılmasının zararları konularında eğitim vermek,
- gg) Yukarıda belirtilen görevleri ile ilgili gerekli kayıtların tutulmasını sağlamak.

İşyeri hekimlerinin yetkileri

MADDE 33 – (1) İşyeri hekimleri;

- a) Bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, işveren tarafından hiçbir şekilde engellenemez, görevini yapmaktan alıkonulamaz,
- b) Çalışmalarını tam bir mesleki bağımsızlık içinde ve tıbbi deontoloji kurallarına uygun biçimde yürütür,
- c) İşyerinde çalışanların hayatı ile ilgili yakın tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde, işin geçici olarak durdurulması için derhal üst yönetimi bilgilendirir,
- ç) Sağlık durumu bakımından yaptığı işle uyumsuz olduğu belirlenen işçilerin, işyerinde uygun bir işte görevlendirilmesini tavsiye eder,
- d) Üretim teknolojilerinin planlanmasında iş sağlığı ile ilgili tavsiyelerde bulunur,
- e) Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı konusunda inceleme, araştırma yapar ve çalışanlarla görüşür,
- f) Gerektiğinde konu ile ilgili kurum veya kuruluşlar ile işbirliği yapar.

İşyeri hekimlerinin yükümlülükleri

MADDE 34 – (1) İşyeri hekimleri, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yaparken, işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak, işverenin ve işyerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları hakkındaki bilgiler ile çalışanın kişisel sağlık dosyasındaki bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.

ALTINCI BÖLÜM

İş Güvenliği Uzmanlarının Nitelikleri, Görev, Yetki ve Yükümlülükleri ile Çalışma Usul ve Esasları

İş güvenliği uzmanlarının nitelikleri

MADDE 35 – (1) İş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilecek mühendis veya teknik elemanlar, eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılmak ve eğitim sonunda Genel Müdürlükçe yapılacak sınavda başarılı olmak zorundadır.

İş güvenliği uzmanlarının çalışma süreleri

MADDE 36 – (1) İş güvenliği uzmanlarından;

- a) (A) sınıfı belgeye sahip olanlar bütün tehlike sınıflarında yer alan işyerlerinde,
- b) (B) sınıfı belgeye sahip olanlar tehlikeli ve az tehlikeli sınıflarda yer alan işyerlerinde,

c) (C) sınıfı belgeye sahip olanlar az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde, görev yaparlar.

(2) İşyerinde birden fazla iş güvenliği uzmanının görevlendirilmesi halinde, en az bir iş güvenliği uzmanında birinci fıkrada belirtilen şartlar aranır.

(3) İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yerine getirmek için aşağıda belirtilen sürelerde görev yaparlar:

a) Az tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en az 12 saat, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az 5 dakika,

b) Tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en az 24 saat, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az 5 dakika,

c) Çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerine; ayda en az 36 saat, buna ilave olarak da işçi başına ayda en az 10 dakika.

(4) Az tehlikeli sınıfta yer alan ve 1000' in üzerinde (1000 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir iş güvenliği uzmanı ile üçüncü fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı eklenir.

(5) Tehlikeli sınıfta yer alan ve 750'nin üzerinde (750 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir iş güvenliği uzmanı ile üçüncü fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı eklenir.

(6) Çok tehlikeli sınıfta yer alan ve 500'ün üzerinde (500 dahil) işçi çalıştırılan işyerlerinde tam gün çalışacak bir iş güvenliği uzmanı ile üçüncü fıkrada belirtilen kriterlere uygun yeteri kadar iş güvenliği uzmanı eklenir.

İş güvenliği uzmanlarının görevleri

MADDE 37 – (1) İş güvenliği uzmanları, aşağıda belirtilen görevleri yerine getirmekle yükümlüdür:

a) İşyerinde, gece postaları da dahil olmak üzere çalışma ortamının gözetimini yapmak,

b) İşyerinde yapılan çalışmaların, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına ve genel iş güvenliği kurallarına uygun olarak sürdürülmesini sağlamak için işverene tavsiyelerde bulunmak,

c) İşyerindeki tehlikelerin belirlenmesi, risk analizinin ve risk değerlendirmesinin yapılması, tehlikelerin kaynağında yok edilmesine yönelik tedbirlere öncelik verilerek ortadan kaldırılması ve risklerin kontrol altına alınması için işçilerin veya temsilcilerinin görüşlerini de alarak gerekli çalışmaları planlamak, ölçüm, analiz ve kontrollerin yapılmasını sağlamak, alınacak sağlık ve güvenlik önlemleri konusunda işverene önerilerde bulunmak ve uygulamaların takibini yapmak,

ç) İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılması gereken periyodik bakım, kontrol ve ölçümleri planlamak ve uygulamaların takibini yapmak,

d) İşyerinde kaza, yangın, doğal afetler gibi acil müdahale gerektiren durumlar için acil durum planının hazırlanmasını sağlamak ve uygulamaların takibini yapmak,

e) Yangın veya patlamaların önlenmesi için gerekli çalışmaları planlamak ve uygulamaların takibini yapmak, yangın veya patlama durumunda alınacak tedbirleri belirlemek,

f) İş sağlığı ve güvenliği kuruluna katılarak çalışma ortamının gözetimi ile ilgili gerekli açıklamalarda bulunmak, danışmanlık yapmak ve kurulda alınan kararların uygulanmasını izlemek,

g) İşyeri hekimi ile işbirliği yaparak işyerinde meydana gelebilecek iş kazaları ve meslek hastalıkları ile ilgili değerlendirme yapmak, gerekli önleyici faaliyet planlarını hazırlamak ve uygulamaların takibini yapmak,

ğ) İşyerinde meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı veya herhangi bir tehlikeli olayın tekrarlanmaması için inceleme ve araştırma yaparak düzeltici faaliyet planlarını yapmak ve uygulamaları takip etmek,

h) İşyerlerinin tasarımı, makine ve diğer teçhizatın durumu, bakımı, seçimi ve çalışma sırasında kullanılan maddeler de dahil olmak üzere işin planlanması ve organizasyonu konusunda tavsiyede bulunmak,

ı) İşyerinde yeni bir bölüm veya sistem kurulacağı ya da yeni makine, tezgah ve cihaz alınacağı durumlarda inceleme ve araştırma yaparak sağlık ve güvenlik yönünden uygun seçim yapılması için işverene tavsiyelerde bulunmak,

i) Kişisel koruyucu donanımların seçimi, temini, kullanımı, bakımı, muhafazası ve test edilmesi konularında işverene tavsiyelerde bulunmak,

j) İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini ilgili Yönetmelik hükümlerine uygun olarak planlamak ve uygulamak,

k) Yıllık çalışma planını işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamak,

l) İşyerindeki çalışma ortamının gözetimi ile ilgili çalışmaları kaydetmek ve Ek-3'te belirtilen örneğine uygun yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği yaparak hazırlamak,

m) Birden fazla madde veya etkenin aynı anda işyerinde bulunmasından dolayı ortaya çıkabilecek tehlikeleri iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı doğrultusunda değerlendirmek,

n) Yukarıda belirtilen görevleri ile ilgili gerekli kayıtların tutulmasını sağlamak.

İş güvenliği uzmanlarının yetkileri

MADDE 38 – (1) İş güvenliği uzmanları;

- a) Bağımsız çalışma ilkesi uyarınca bu Yönetmelik hükümlerini yerine getirirken, işveren tarafından hiçbir şekilde engellenemez, görevini yapmaktan alıkonulamaz,
- b) İşyerinde çalışanların hayatı ile ilgili yakın tehlike oluşturan bir husus tespit ettiğinde, işin geçici olarak durdurulması için derhal üst yönetimi bilgilendirir,
- c) Üretim planlamalarında karar alma sürecine katılır,
- ç) Görevi gereği işyerinin bütün bölümlerinde iş sağlığı ve güvenliği konusunda inceleme, araştırma yapar ve çalışanlarla görüşür,
- d) Gerektiğinde konu ile ilgili kurum veya kuruluşlar ile işbirliği yapar.

İş güvenliği uzmanlarının yükümlülükleri

MADDE 39 – (1) İş güvenliği uzmanları, bu Yönetmelikte belirtilen görevlerini yaparken, işin normal akışını mümkün olduğu kadar aksatmamak ve verimli bir çalışma ortamının sağlanmasına katkıda bulunmak, işverenin ve işyerinin meslek sırları, ekonomik ve ticari durumları ile ilgili bilgileri gizli tutmakla yükümlüdürler.

YEDİNCİ BÖLÜM

İşyeri Hekimleri ve İş Güvenliği Uzmanlarının Eğitimleri ve Sınavları

Eğitimlerin düzenlenmesi

MADDE 40 – (1) İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanlarının eğitimleri, kuruluş kanunlarında işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimlerini verme yetkisi bulunan kurum ve kuruluşlar, üniversiteler ve Genel Müdürlükçe yetkilendirilen kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları veya özel hukuk tüzel kişileri tarafından düzenlenir.

Eğitim kurumlarının başvuru işlemleri

MADDE 41 – (1) Eğitim kurumları, Genel Müdürlüğe aşağıdaki bilgi ve belgeleri içeren bir yazı ile başvururlar:

- a) Eğitim kurumlarının unvanını, sahibini veya sahiplerini, faaliyet göstereceği adresi ve iletişim bilgilerini belirten ve yetki belgesi talep eden başvuru yazısı,
- b) Ticari şirketler için Ticaret Sicil Gazetesinin tasdikli örneği,
- c) Vakıf veya dernekler için senet veya tüzüklerinin tasdikli örneği,
- ç) Faaliyet gösterilecek yer kiralık ise en az beş yıl süreli kira sözleşmesinin tasdikli örneği,
- d) Faaliyet gösterilecek yer, eğitim kurumuna veya kurucularından birine ait ise tapu senedinin tasdikli örneği,
- e) Faaliyet gösterilecek yerin intifa hakkına sahip ise ilgili tapu sicil müdürlüğünden alınacak belge,
- f) Faaliyet gösterilecek yerin bütün bölümlerini ihtiva eden 1/200 ölçekli plan,
- g) Tapu kütüğünde mesken olarak kayıtlı bir ana gayrimenkulün bağımsız bölümlerinde eğitim kurumlarının faaliyet gösterebileceğine dair kat malikleri kurulunun oybirliğiyle aldığı kararın tasdikli örneği,
- ğ) İlgili mevzuata göre, yangına karşı gerekli tedbirlerin alındığına dair yetkili merciler tarafından verilen belge.

(2) Üniversiteler, eğitim ve araştırma hastaneleri ile kamu kurum ve kuruluşları için, yalnızca birinci fıkranın (a), (f) ve (ğ) bentlerinde belirtilen belgeler istenir.

(3) Birinci fıkra uyarınca, eğitim kurumlarından istenen belgelerin aslı ile birlikte bir örneğinin getirilmesi halinde, Genel Müdürlükçe tasdiki yapılır.

Eğitim kurumlarının yetkilendirilmesi

MADDE 42 – (1) Eğitim kurumları tarafından hazırlanan başvuru dosyası Genel Müdürlük tarafından incelenerek eksiklikleri var ise, ilgililere yazılı olarak bildirilir. 40 ncı maddede belirtilen eğitim kurumlarına, inceleme sonucunda uygun görülmesi durumunda, başvuru yazısında belirtilen adrese münhasıran, Genel Müdürlük tarafından EK-10'da örneği belirtilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu yetki belgesi düzenlenir. Başka bir adreste şube açıldığı takdirde, aynı usul ve esaslar dahilinde, Yönetmelikte belirtilen şartların yerine getirilmesi kaydıyla şube için de yetki belgesi düzenlenir. Bu belgelerin, eğitim kurumları tarafından üç yılda bir Genel Müdürlüğe vize ettirilmesi zorunludur.

(2) Eğitim kurumları, işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu yetki belgesini almadıkça eğitim için katılımcı kaydı yapamaz ve eğitime başlayamazlar.

Eğitim hizmetinin devredilememesi

MADDE 43 – (1) Eğitim kurumları, eğitim hizmetlerinin tamamının veya bir kısmının yerine getirilmesini başka bir eğitim kurumuna devredemezler.

Genel Müdürlüğün görevleri

MADDE 44 – (1) Genel Müdürlüğün, eğitim kurumlarının vereceği eğitim hizmetleri ile ilgili görevleri şunlardır:

- a) Eğitim kurumu olarak yetkilendirilmek için yapılan başvuruları incelemek,
- b) Eğitim kurumunun eğitim faaliyetlerini izlemek ve değerlendirmek, değerlendirme sonucunun 43, 45, 46, 47, 48 ve 49 uncu maddelere aykırı olduğunun belirlenmesi durumunda yetkilendirmeyi iptal etmek,
- c) İşyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sınavlarını, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi'ne veya Milli Eğitim Bakanlığı'na yaptırmak,
- ç) Sınavlarda başarılı olanlara işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı belgelerini düzenlemek,
- d) Eğitim kurumlarına ait kayıtları tutmak.

Eğitim mekanlarının nitelikleri

MADDE 45 – (1) Eğitimler, katılımcıların tamamının birbirlerini görebileceği şekilde düzenlendiği, orta kısımda uygulamaların yapılabilmesine imkan veren yeterli bir alanın bulunduğu ve kişi başına en az 10 metreküp hava hacmine sahip olan mekanlarda verilir. Eğitimlerin en fazla 25'er kişilik gruplara verilmesi esastır. Eğitim kurumlarında, yönetici odası, eğitici odası, dinlenme odası ile yeterli sayıda lavabo ve tuvaletin bulunması zorunludur. Tuvalet ve lavabolar, erkek ve kadınlar için ayrı ayrı olacaktır. Eğitim mekanlarında, uygun termal konfor şartları ve yeterli aydınlatma sağlanacaktır.

(2) Eğitimde kullanılacak araç ve gereçler, günün teknolojisine uygun olmalıdır.

Eğitim konuları

MADDE 46 – (1) Eğitim konularının içeriği, ulusal ve uluslararası standartlar doğrultusunda, 51 inci maddede belirtilen işyeri hekimliği eğitim ve sınav komisyonu ile 54 üncü maddede belirtilen iş güvenliği uzmanlığı eğitim ve sınav komisyonu tarafından belirlenir.

(2) Eğitim kurumlarında uygulanacak olan ve dönem planlarına uygun olarak hazırlanan günlük programlar, Genel Müdürlüğün onayından sonra uygulanır. Onaylanmamış programlar ile eğitim verilemez.

(3) Teorik ve uygulamalı dersler haftanın günlerine dengeli olarak dağıtılır.

Eğiticilerin nitelikleri

MADDE 47 – (1) İşyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitimi, aşağıda nitelikleri belirtilen eğiticiler tarafından verilir:

- a) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, en az beş yıl iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yaptığını belgeleyen işyeri hekimleri,
- b) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, en az üç yıl (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi ile iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yaptığını belgeleyen (A) sınıfı iş güvenliği uzmanları,
- c) Üniversitelerde tıp, sağlık, mühendislik, hukuk ve iş sağlığı ve güvenliği alanlarında ders verenler,
- ç) İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişleri,
- d) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde en az beş yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanları,
- e) Pedagojik formasyona veya eğiticilerin eğitimi belgesine sahip, Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde en az beş yıl görev yapmış iş sağlığı bilim uzmanı, iş sağlığı bilim doktoru, iş sağlığı ve güvenliği bilim doktoru ile lisans eğitimine sahip sağlık veya teknik hizmetler sınıfındaki kadrolarda yer alan ve en az on yıl görev yapmış personel.

(2) Birinci fıkrada nitelikleri belirtilen kişilerin başvurusu halinde, Genel Müdürlük tarafından bu kişilere Ek-11'de örneği belirtilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitici belgesi verilir.

Eğiticilerin uygunluğu

MADDE 48 – (1) Eğitim kurumları, eğitim verilecek konulara uygun eğiticileri görevlendirmek ve bunları Genel Müdürlüğe bildirmek zorundadır.

Eğitimde düzenlenecek belgeler

MADDE 49 – (1) Düzenlenecek her eğitim öncesinde, eğitim kurumları tarafından, eğitime katılacakların listesi Genel Müdürlüğe gönderilir. Yapılan eğitimler sonucunda, eğitime katılanlara, eğitim kurumları tarafından eğitim katılım belgesi düzenlenir.

Yeterlilik

MADDE 50 – (1) Eğitime katılanlar, teorik eğitimin yüzde 90'ına, uygulamalı eğitimin tamamına devam etmek zorundadırlar. Eğitim sonunda, eğitime katılanların başarılı sayılmaları için, Genel Müdürlükçe yaptırılacak sınavdan 100 tam puan üzerinden en az 70 puan almış olmaları şartı aranır.

İşyeri hekimlerinin eğitimi

MADDE 51 – (1) Eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitimin süresi, 180 saat teorik ve 40 saat uygulama olmak üzere toplam 220 saatten az olamaz. Teorik eğitimin en fazla üçte ikisi uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak da verilebilir. Uygulamalı eğitimler ise işyeri hekimi bulunan bir işyerinde yapılır. İşyeri hekimliği eğitim programlarının sonunda Genel Müdürlükçe sınav yaptırılır.

(2) İşyeri hekimliği sınavında başarılı olamayanlar, sınava girdikleri tarihten itibaren bir yıl içinde bir kez daha sınava girme hakkına sahiptirler. Ancak, bu hakkını kullanmayan veya iki sınavda da başarılı olamayan adaylar yeniden eğitim programına katılmak zorundadırlar.

(3) İşyeri hekimleri, işyeri hekimliği belgelerini aldıkları tarihten itibaren yedi yıllık aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek bilgi yenileme eğitimine katılmak zorundadırlar. Bu eğitimin süresi 24 saatten az olamaz.

(4) Bilgi yenileme eğitimine katılmayan işyeri hekimlerinin, işyeri hekimliği belgeleri geçersiz sayılır ve bilgi yenileme eğitimine katılincaya kadar bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkilerini kullanamazlar.

İşyeri hekimliği eğitim ve sınav komisyonu

MADDE 52 – (1) İşyeri hekimliği eğitim programları ile bilgi yenileme eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması ve işyeri hekimliği eğitim programlarının sonunda sınavların yapılması ile ilgili usul ve esaslar, işyeri hekimliği eğitim ve sınav komisyonu tarafından belirlenir.

(2) Komisyon; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün başkanlığında, Genel Müdürlükten bir hekim, İş Teftiş Kurulu Başkanlığından iş sağlığı ve güvenliği alanında görevli bir iş müfettişi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nden bir eğitim uzmanı, Sağlık Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ve Türk Tabipleri Birliğinden birer hekim temsilci ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından görevlendirilecek iş sağlığı konusunda çalışmaları olan bir hekim öğretim üyesinden oluşur.

(3) Komisyon, her yıl Kasım ayında yapacağı olağan toplantısında bir sonraki yılın çalışma programını belirler. Genel Müdürlük, gerektiğinde komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Toplantıların gündemi üyelere toplantı tarihinden en az 15 gün önce bildirilir. Komisyonun sekreteryası işleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(4) Komisyon, kararlarını salt çoğunlukla alır. Eşitlik halinde Başkanın oyu kararı belirler. Komisyon kararı, karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.

İşyeri hekimliği belgesi

MADDE 53 – (1) İşyeri hekimliği belgesi;

a) İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış olan hekim iş müfettişi veya üniversitelerden iş sağlığı bilim uzmanlığı ve/veya bilim doktorası almış veya iş ve meslek hastalıkları ya da işyeri hekimliği yan dal uzmanlığı almış olan hekimler ile Genel Müdürlük ve bağlı birimlerde iş sağlığı alanında fiilen en az yedi yıl çalışmış hekimlere istekleri halinde,

b) İşyeri hekimliği eğitim programlarına katılan ve eğitim sonunda Genel Müdürlükçe yaptırılan sınavda başarılı olan hekimlere,

Ek-12'de belirtilen örneğe uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

İş güvenliği uzmanlarının eğitimi

MADDE 54 – (1) Eğitim programları teorik ve uygulamalı olmak üzere iki bölümden oluşur. Eğitimin süresi, her iş güvenliği uzmanlığı sınıfı için 180 saat teorik ve 40 saat uygulama olmak üzere toplam 220 saatten az olamaz. Teorik eğitimin en fazla üçte ikisi uzaktan eğitim yöntemi kullanılarak da verilebilir. Uygulamalı eğitimler ise iş güvenliği uzmanı bulunan bir işyerinde yapılır. İş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarının sonunda Genel Müdürlükçe sınav yaptırılır.

(2) İş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olamayanlar sınava girdikleri tarihten itibaren bir yıl içinde bir kez daha sınava girme hakkına sahiptirler. Ancak, bu hakkını kullanmayan veya iki sınavda da başarılı olamayan adaylar yeniden eğitim programına katılmak zorundadırlar.

(3) İş güvenliği uzmanları, iş güvenliği uzmanlığı belgelerini aldıkları tarihten itibaren yedi yıllık aralıklarla eğitim kurumları tarafından düzenlenecek bilgi yenileme eğitimine katılmak zorundadırlar. Bu eğitimin süresi 24 saatten az olamaz.

(4) Bilgi yenileme eğitimine katılmayan iş güvenliği uzmanlarının, iş güvenliği uzmanlığı belgeleri geçersiz sayılır ve bilgi yenileme eğitimine katılincaya kadar bu Yönetmelik kapsamındaki görev ve yetkilerini kullanamazlar.

İş güvenliği uzmanlığı eğitim ve sınav komisyonu

MADDE 55 – (1) İş güvenliği uzmanlığı eğitim programları ile bilgi yenileme eğitim programlarının hazırlanması, uygulanması ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarının sonunda sınavların yapılması ile ilgili usul ve esaslar, iş güvenliği uzmanlığı eğitim ve sınav komisyonu tarafından belirlenir.

(2) Komisyon; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün başkanlığında, Genel Müdürlükten bir iş sağlığı ve güvenliği uzmanı, İş Teftiş Kurulu Başkanlığından iş sağlığı ve güvenliği alanında görevli bir iş müfettişi, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Eğitim ve Araştırma Merkezi'nden bir eğitim uzmanı, Türk Mühendis ve Mimmar Odaları Birliğinden bir mühendis temsilci ve Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından görevlendirilecek iş güvenliği konusunda çalışmaları olan bir öğretim üyesinden oluşur.

(3) Komisyon, her yıl Kasım ayında yapacağı olağan toplantısında bir sonraki yılın çalışma programını belirler. Genel Müdürlük gerektiğinde Komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Toplantıların gündemi üyelere toplantı tarihinden en az 15 gün önce bildirilir. Komisyonun sekreteryası işleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(4) Komisyon, kararlarını salt çoğunlukla alır. Eşitlik halinde Başkanın oyu kararı belirler. Komisyon kararı,

karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.

İş güvenliği uzmanlığı belgesi

MADDE 56 – (1) İş güvenliği uzmanlığı belgesinin sınıfları aşağıda belirtilmiştir:

a) (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) İş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl teftiş yapmış iş müfettişlerine istekleri halinde,

2) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az sekiz yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına istekleri halinde,

3) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az beş yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyerek eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan (A) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,

Ek-13'de belirtilen örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

b) (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az üç yıl görev yapmış iş sağlığı ve güvenliği uzmanlarına istekleri halinde,

2) İş sağlığı ve güvenliği alanında doktora yapmış olan mühendis veya teknik elemanlardan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programının pratik bölümünü tamamlayanlara istekleri halinde,

3) Genel Müdürlük ve bağlı birimlerinde iş sağlığı ve güvenliği alanında en az beş yıl görev yapmış mühendis veya teknik elemanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olanlara,

4) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesiyle en az iki yıl fiilen görev yaptığını iş güvenliği uzmanlığı sözleşmesi ile belgeleyerek eğitim kurumları tarafından düzenlenen iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katılanlardan Genel Müdürlükçe yaptırılan (B) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,

Ek-13'de belirtilen örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

c) (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı belgesi;

1) Eğitim kurumları tarafından düzenlenen (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programlarına katıldıklarını belgeleyen ve Genel Müdürlükçe yaptırılan (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı sınavında başarılı olan mühendis veya teknik elemanlara,

2) İş sağlığı ve güvenliği alanında yüksek lisans yapmış olan mühendis veya teknik elemanlardan (C) sınıfı iş güvenliği uzmanlığı eğitim programının pratik bölümünü tamamlayanlara istekleri halinde,

Ek-13'de belirtilen örneğine uygun olarak Genel Müdürlükçe verilir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Tehlike sınıfı belirleme komisyonu

MADDE 57 – (1) İşyerlerinin, iş sağlığı ve güvenliği açısından hangi tehlike sınıfına gireceği, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının iş kazaları ve meslek hastalıkları istatistikleri de göz önünde bulundurularak; İş Sağlığı ve Güvenliği Genel Müdürlüğünün başkanlığında, Sağlık Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, İş Teftiş Kurulu Başkanlığı, en çok üyeye sahip işçi ve işveren sendikaları konfederasyonları ile Türk Tabipleri Birliği ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinden birer temsilcinin oluşturduğu komisyonun görüşleri doğrultusunda Bakanlıkça çıkarılacak Tebliğ ile belirlenir.

(2) Komisyon, her yıl Aralık ayında olağan olarak toplanır. Genel Müdürlük, gerektiğinde komisyonu olağanüstü toplantıya çağırabilir. Toplantının gündemi, üyelere toplantı tarihinden en az 15 gün önce bildirilir. Komisyonun sekreterya işleri Genel Müdürlük tarafından yürütülür.

(3) Komisyon kararları salt çoğunlukla alınır. Oyların eşitliği halinde ise Başkanın kullandığı oy yönünde çoğunluk sağlanmış sayılır. Komisyon kararı, karar defterine yazılır ve üyeler tarafından imzalanır.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelikler

MADDE 58 – (1) 16/12/2003 tarihli ve 25318 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İşyeri Sağlık Birimleri ve İşyeri Hekimlerinin Görevleri ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik ile 20/1/2004 tarihli ve 25352 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan İş Güvenliği ile Görevli Mühendis veya Teknik Elemanların Görev, Yetki ve Sorumlulukları ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce, Bakanlıkça verilen işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı sertifikaları ile 16/12/2003 tarihinden önce düzenlenen işyeri hekimliği sertifikaları geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 59 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 60 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı yürütür.

EK-1

İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ İLE ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ ASGARI MALZEME LİSTESİ

A) Tıbbi Malzemeler:

1. Sfingomanometre
2. Stetoskop
3. Oftalmoskop
4. Otoskop
5. Abeslang
6. Kulak küreti
7. Beden derecesi
8. Cerrahi dikiş seti
9. Pansuman malzemesi
10. Enjeksiyon malzemesi
11. Tartı
12. Muayene masası
13. Paravan
14. İlaç dolabı
15. Tıbbi malzeme dolabı
16. Sedye
17. Oksijen tüpü
18. Buzdolabı
19. Hasta sandalyesi

B) Büro malzemeleri:

1. Bilgisayar
2. Projeksiyon cihazı
3. Yazı tahtası
4. Yazı masası ve koltuk
5. Kırtasiye malzemesi
6. Dosya dolabı

C) Taşıt:

Ağır ve tehlikeli işlerin yapıldığı ve devamlı olarak en az 50 işçinin çalıştırıldığı işyerlerinde, hastalanan veya kaza geçiren işçilerin işyerine en yakın sağlık kuruluşuna taşınmaları için uygun bir taşıt işyerinde hazır bulundurulur.

[Eklerin devamını görmek için tıklayınız](#)

EK-2
İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI BİLDİRİM FORMU

Düzenlenme tarihi.....

1	İşyerinin	Unvanı :
		SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No :
		Adresi : Tel No. ve E-mail :
		İşçi Sayısı : Erkek ☐ Kadın ☐ Genç ☐ Çocuk ☐ Özürlü ☐ Toplam ☐
2	Kaza Tarihi : ..... Kaza Gününde İşbaşı Saati :	
	Kazanın olduğu saat :	
	Kazanın Meydana Geldiği Bölüm :	
Kazada Yaralanan Uzun ve Yaralanma Şekli :		
3	İşçinin 1. derece yakınının Adı ve Soyadı :	
	Açık adresi :	
4	Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesi Tarihi :	
	Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesi İle Sevk Edilenin Çalıştığı Bölüm / İş :	
	Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesinin Türü :	
	Meslek Hastalığının Tespit Edilme Şekli: Periyodik ☐ Üst Kurum ☐ Meslek Hast. ☐ Diğer ☐ Muayene ile ☐ Sevki ile ☐ Hastanesinde ☐	
5	Kazazede veya Kazazedelerin / Meslek Hastalığı Tanısı veya Şüphesi İle Hastaneye Sevk Edilenin	Adı ve Soyadı : Cinsiyeti : E: ☐ K: ☐
		T.C. Kimlik No. :
		Sigorta Sicil No :
		Doğum Tarihi :
		İşe Giriş Tarihi :
		Esas İş (Mesleği) :
		Medeni Hali : Evli ☐ Bekar ☐ Dul ☐
		Öğrenim Durumu : İlköğretim ☐ Ort.Öğr. ☐ Ön Lisans ☐ Lisans ☐ Y. Lisans ☐
		Doktora ☐
		Kaza Anında Yaptığı İş :

6	Kaza sonucu ölü ve yaralı sayısı : Ölü ☐ Ağır Yaralı ☐ Uzun Kaybı ☐ Hafif Yaralı ☐			
	Kaza sonucu yaralanan işçilerden istirahat alanların sayısı : 1 Gün ☐ 2 Gün ☐ 3 Gün ☐ 3 günden fazla veya açık istirahat ☐			
	Kazayı Gören		: Var ☐ Yok ☐	
	Şahitlerin Adı-Soyadı		:	
Şahitlerin İmzası		:		
Şahitlerin Adresi		:		
Kazanın Sebebi ve Oluş Şekli (Açıklayınız) :		7 İşveren veya Vekilinin Adı ve Soyadı İmzası		

Not: 1- İşverenler işyerinde meydana gelen iş kazasını ve tespit edilecek meslek hastalığını en geç iki iş günü içinde yazı ile ilgili Bölge Müdürlüğüne bildirmek zorundadır. (4857 sayılı İş Kanunu Md. 77) Bu bildirim zamanında yapmayan işverenlere aynı kanunun 105 inci Maddesi uyarınca idari para cezası uygulanır.

2- 1, 3, 5 ve 7. inci bölümler hem kaza, hem de meslek hastalığı bildirim durumunda,
2 ve 6. ncı bölümler sadece kaza bildirim durumunda,
4. üncü bölüm ise sadece meslek hastalığı bildirim durumunda,
doldurulacaktır. (Formun ön yüzü yetmediği takdirde arka yüzü kullanılabilir.)

EK-3
İŞYERİ SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ İLE ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK
BİRİMİ YILLIK DEĞERLENDİRME RAPORU

İşyerinin :

Unvanı:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Adresi:

Tel ve Faks No.:

E - posta:

İşkolu:

İşçi sayısı : Erkek: Kadın: Genç: Çocuk: Toplam:

Yapılan çalışmalar :

- a) Risk değerlendirmesi :
- b) Ortam ölçümleri :
- c) İşe giriş muayeneleri :
- ç) Periyodik muayeneler :
- d) Radyolojik analizler :
- e) Biyolojik analizler :
- f) Toksikolojik analizler :
- g) Fizyolojik testler :
- ğ) Psikolojik testler :
- h) İlk yardım ve acil müdahale :
- ı) Meslek hastalığı :
- i) İş kazası :
- j) Eğitim çalışmaları :
- k) Diğer çalışmalar :

Tarih

İş Güvenliği Uzmanı
İmza

İşyeri Hekimi
İmza

EK- 4
İŞYERİ HEKİMLİĞİ SÖZLEŞMESİ

İşyerinin :

Unvanı:

Adresi:

Tel No.:

Faks No.:

E-posta:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Faaliyet alanı:

Yer aldığı tehlike sınıfı:

Toplam işçi sayısı:

İşyeri Hekiminin :

Adı ve Soyadı:

T.C. Kimlik No. :

Diploma Tarih ve No.:

Belge Tarih ve No.:

Uzmanlık alanı:

Hizmet vereceği işyeri hekimliği süresi:

Adres:

Tel No.:

Faks No.:

E-posta:

Çalıştığı diğer işyerlerinin :

Unvanı:

Yer aldığı tehlike sınıfı:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Tarih

İşveren
İmza

İşyeri Hekimi
İmza

EK-5
İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI SÖZLEŞMESİ

İşyerinin :

Unvanı:

Adresi:

Tel No.:

Faks No.:

E-posta:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Faaliyet alanı:

Yer aldığı tehlike sınıfı:

Toplam işçi sayısı:

İş Güvenliği Uzmanının :

Adı ve Soyadı:

T.C. Kimlik No.:

Mesleği:

Diploma Tarih ve No.:

Belge sınıfı Tarih ve No.:

Hizmet vereceği iş güvenliği uzmanlığı süresi:

Adres:

Tel No.:

Faks No.:

E-posta:

Çalıştığı diğer işyerlerinin :

Unvanı:

Yer aldığı tehlike sınıfı:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Tarih

İşveren
İmza

İş Güvenliği Uzmanı
İmza

EK-6
ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ İLE İŞYERİ ARASINDAKİ
SÖZLEŞME

Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi :

Unvanı:

Yetki Belgesi Tarih ve No.:

Adresi:

Tel No.:

Faks No.:

E-posta:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Vergi Dairesi/ Sicil No.:

İşyerine verilecek işyeri hekimliği hizmet süresi:

İşyerine verilecek iş güvenliği uzmanlığı hizmet süresi:

Hizmet verilecek işyerinin :

Unvanı:

Adresi:

Tel No.:

Faks No.:

E-posta:

SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:

Vergi Dairesi/ Sicil No.:

Faaliyet alanı:

Yer aldığı tehlike sınıfı:

İşçi sayısı:

İşbu sözleşme İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi İle Ortak Sağlık ve Güvenlik Biriminin Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine uyulmak üzere müştereken imzalanmıştır.

Tarih

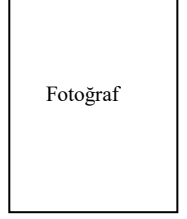
Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi
İmza

İşveren
İmza

EK-7
İŞE GİRİŞ / PERİYODİK MUAYENE FORMU

İŞYERİNİN :

Unvanı:
SGK/Bölge Müdürlüğü Sicil No.:
Adresi:
Tel No.:
Faks No.:
E-posta:

İŞÇİNİN :

Adı ve soyadı:
T.C.Kimlik No.:
Doğum Yeri ve Tarihi:
Cinsiyeti:
Eğitim durumu:
Medeni durumu: Çocuk sayısı:
Ev Adresi:
Tel No.:
Mesleği:
Yaptığı iş:
Çalıştığı bölüm:
Daha önce çalıştığı yerler:
İşkolu :

Yaptığı iş:

Giriş-çıkış tarihi:

- 1.
- 2.
- 3.

Özgeçmişi :

Kan grubu:
Konjenital/kronik hastalık:
Bağışıklama:
- Tetanoz:
- Hepatit:
- Diğer:

Soy geçmişi :

Anne : Baba : Kardeş : Çocuk :

TIBBİ ANAMNEZ :

1. Son bir yıl içinde aşağıdaki yakınmalardan herhangi birini geçirdiniz mi?

Hayır

Evet

- Balgamlı öksürük
- Nefes darlığı
- Göğüs ağrısı
- Çarpıntı
- Sırt ağrısı
- İshal veya kabızlık
- Eklemlerde ağrı

2. Son bir yıl içinde aşağıdaki hastalıklardan herhangi birini geçirdiniz mi?

Hayır Evet

- Kalp hastalığı
- Şeker hastalığı
- Böbrek rahatsızlığı
- Sarılık
- Mide veya on iki parmak ülseri
- İşitme kaybı
- Görme bozukluğu
- Sinir sistemi hastalığı
- Deri hastalığı
- Besin zehirlenmesi

3. Son bir yıl içinde hastanede yattınız mı?

Hayır Evet ise tanı.....

4. Son bir yıl içinde önemli bir ameliyat geçirdiniz mi?

Hayır Evet ise nedir?.....

5. Son bir yıl içinde iş kazası geçirdiniz mi?

Hayır Evet ise

nedir?.....

6. Son bir yıl içinde meslek hastalıkları şüphesi ile ilgili tetkik veya muayeneye tabi tutulduunuz mu?

Hayır Evet ise sonuç.....

7. Son bir yıl içinde Maluliyet aldınız mı?

Hayır Evet ise nedir ve oranı.....

8. Şu anda herhangi bir tedavi görüyor musunuz?

Hayır Evet ise

nedir.....

9. Sigara içiyor musunuz?

Hayır

Bırakmış .....ay/yıl önce .....ay/yıl içmiş .....adet/gün

içmiş

Evet .....yıldır .....adet/gün

10. Alkol alıyor musunuz?

Hayır

Bırakmış .....yıl önce .....yıl içmiş .....sıklıkla

içmiş

Evet .....yıldır .....sıklıkla

FİZİKİ MUAYENE SONUÇLARI :

a) Duyu organları

- Göz
- Kulak-Burun-Boğaz
- Deri

b) Kardiyovasküler sistem muayenesi

c) Solunum sistemi muayenesi

d) Sindirim sistemi muayenesi

e) Ürogenital sistem muayenesi

f) Kas-iskelet sistemi muayenesi

g) Nörolojik muayene

ğ) Psikiyatrik muayene

h) Diğer

-TA: / mmHg

-Nb: / dk.

-Boy: Kilo:

BMI:

LABORATUVAR BULGULARI :

a) Biyolojik analizler

- Kan

- İdrar

b) Radyolojik analizler

c) Fizyolojik analizler

- Odyometre

- SFT

c) Psikolojik testler

-Diğer

KANAAT VE SONUÇ :

1- .....işinde/işyerinde bedenen çalışmaya elverişlidir.

2- Raporda işaret edilen arızalar tedavi edilmek şartıyla elverişlidir.

İMZA

Adı ve Soyadı

Diploma No.

TARİH: ...../...../.....

Belge No. :
Tarih :

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ORTAK SAĞLIK VE GÜVENLİK BİRİMİ YETKİ BELGESİ

Unvan ve Adresi :

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen nitelikleri haiz olduğundan Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimi olarak faaliyet göstermeye hak kazanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRÜ

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Belge No. :
Tarih :

İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI EĞİTİM KURUMU YETKİ BELGESİ

Unvan ve Adresi :

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen nitelikleri haiz olduğundan işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitim kurumu olarak faaliyet göstermeye hak kazanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRÜ

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Belge No. :
Tarih :

İŞYERİ HEKİMLİĞİ VE İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI EĞİTİCİ BELGESİ

Adı ve Soyadı/Meslek Unvanı:

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen nitelikleri haiz olduğundan işyeri hekimliği ve iş güvenliği uzmanlığı eğitici belgesi almaya hak kazanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRÜ

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Belge No. :

Tarih :

İŞYERİ HEKİMLİĞİ BELGESİ

Adı ve Soyadı/Meslek Unvanı:

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen nitelikleri haiz olduğundan İşyeri Hekimi unvanını almaya hak kazanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRÜ

Belge No. :
Tarih :

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İŞ GÜVENLİĞİ UZMANLIĞI BELGESİ

Adı ve Soyadı/Meslek Unvanı:

İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimleri ile Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimleri Hakkında Yönetmeliğin ilgili maddelerinde belirtilen nitelikleri haiz olduğundan ..... sınıfı İş Güvenliği Uzmanı unvanını almaya hak kazanmıştır.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ
GENEL MÜDÜRÜ